

Bona Jan

Data urodzenia: 1851

ksiądz katolicki, działacz niepodległościowy, członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1897–1923.

Urodził się we wsi Krzewiny w pow. świeckim, w rodzinie urzędnika gospodarczego Franciszka i Katarzyny z domu Szczygieł. Uczeń Collegium Marianum w Pelplinie i Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chełmnie. W l. 1870–1874 studiował teologię w Seminarium Duchownym w Pelplinie, gdzie otrzymał święcenia kapłańskie. Jako młody duszpasterz sprzeciwiał się polityce władz pruskich w stosunku do Kościoła i katolików (tzw. Kulturkampfowi). Wielokrotnie przenoszony (był duszpasterzem w Skarlinie, Radominie, Nowym Mieście Lubawskim, Nieżywieniu). Za opór wobec zarządzeń pruskich uczestnik licznych procesów sądowych, skazywany na kary grzywny a nawet więzienie. W 1884 r. został wikariuszem w Rywałdzie, następnie proboszczem w Jabłonowie i Lembargu. Od 1912 r. pełnił funkcję dziekana brodnickiego. Po wybuchu pierwszej wojny światowej w sierpniu 1914 r. na podstawie fałszywych denuncjacji zatrzymany przez policję pruską, uwolniony po kilku dniach aresztu. W 1918 r. wszedł w skład powiatowej Rady Ludowej w Brodnicy. Zmarł w Lembargu.

Literatura:

1. Bliski S., *Bona Jan (1851–1923)*, [w:] *Słownik biograficzny regionu brodnickiego*, Brodnica–Toruń 1991, s. 22.
2. Mross H., *Bona Jan (1851–1923)*, [w:] *Słownik biograficzny kapłanów diecezji chełmińskiej wyświęconych w latach 1821–1920*, Pelplin 1995, s. 21.
3. Mańkowski A., *Kilka dokumentów z walki kulturalnej*, „Mestwin”, 1929, nr 1, s. 1–4.

Tomasz Krzemiński